

**Vlaamse
overheid**

Wegwijs in de Vlaamse Rand

Met lokaal beleid het Vlaamse karakter
van de regio versterken

**AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR**

vlaanderen.be/vlaamse-rand

DEEL IV
ZELF OP WEG

Financiële en inhoudelijke
ondersteuning

Inhoud

Deel IV. Zelf op weg: financiële en inhoudelijke ondersteuning	1
Inleiding	5
<u>IV.1. Financiële ondersteuning</u>	<u>5</u>
Plan Samenleven	5
Het Vlaamse Randfonds.....	6
Het fonds Wonen in Eigen Streek (WIES-fonds)	7
Impulssubsidies Vlaamse Rand	8
Subsidies voor verenigingen in de 6 faciliteitengemeenten	8
Subsidie taalstimulering Nederlands.....	8
Subsidie 'feest van de Vlaamse Gemeenschap' in de 6 faciliteitengemeenten	8
<u>IV.2. Inhoudelijke ondersteuning.....</u>	<u>9</u>
Agentschap Binnenlands Bestuur – team Vlaamse Rand	9
Vzw 'de Rand'	10
Agentschap Integratie en Inburgering	10
Provincie Vlaams-Brabant.....	11
Steunpunt Taalwetwijzer	11
Vlabinvest.....	11
Ring	11
Toekomstforum Halle-Vilvoorde	12
Haviland.....	12
PIN vzw	12
Groep INTRO	13
Avansa Halle-Vilvoorde	13
VVSG	13

Inleiding

Uit de voorgaande delen van deze beleidswijzer kon u als lokale mandataris heel wat inspiratie putten om het Vlaamse karakter van uw gemeente te versterken. Broedt u op een concreet project, dan kan u niet alleen gebruik maken van verschillende financiële hulplijnen maar ook een beroep doen op de inhoudelijke expertise van tal van partners. Met een overzicht van zowel financiële als inhoudelijke ondersteuningsmogelijkheden zet dit laatste onderdeel u op weg.

IV.1. Financiële ondersteuning

Hieronder vindt u een aantal subsidielijnen en oproepen terug die in het bijzonder relevant zijn voor lokale besturen die taalstimulerende of gemeenschapsvormende initiatieven willen nemen¹.

PLAN SAMENLEVEN

Het [Plan Samenleven](#) ging in 2022 van start om lokale besturen te ondersteunen bij het bevorderen van samenleven in diversiteit. De Vlaamse overheid werkt daarbij met 7 doelstellingen en 24 acties waarvoor lokale besturen gedurende 3 projectperiodes of 3 jaren financiële én inhoudelijke ondersteuning krijgen. Concreet gaat het om acties die inzetten op:

- het verhogen van de veiligheid en leefbaarheid;
- het versterken van het Nederlands;
- het versterken van competenties;
- het toeleiden naar de arbeidsmarkt en het ondernemerschap;
- het versterken van netwerken van burgers;
- het bestrijden van discriminatie en het tegengaan van uitsluiting;
- het versterken van diversiteit op school, in de jeugdbeweging, ...

¹ Deze opsomming is niet exhaustief en is bovendien onderhevig aan veranderingen. Hoewel we dit onderdeel jaarlijks actualiseren, vormen de verantwoordelijke administraties het beste aanspreekpunt voor de huidige stand van zaken.

[Op de website van Plan Samenleven vindt u bij verschillende acties een aantal inspirerende voorbeelden.](#)

Bij de 1ste projectoproep van Plan Samenleven in 2022 ging er meer dan 14 miljoen euro naar 103 lokale besturen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en vzw 'de Rand'. Bij de 2de projectoproep in 2023 lag dat bedrag met 16,9 miljoen nog hoger. De middelen zijn bedoeld als stimulans om door middel van cofinanciering acties op te zetten en die structureel uit te rollen.

Ook het aantal deelnemende gemeenten uit de Vlaamse Rand steeg in het 2de projectjaar: van 15 in 2022 naar 17 in 2023. Het totale subsidiebedrag dat zo aan gemeenten van de Vlaamse Rand werd toegekend, bedroeg in 2022 € 2.154.215 en in 2023 € 2.429.490. Vzw 'de Rand' kreeg middelen om via haar gemeenschapscentra in Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem acties uit te voeren.

De volgende Vlaamse Regering zal beslissen over de verderzetting van het Plan Samenleven.

HET VLAAMSE RANDFONDS

De Vlaamse Regering zette voor de regeerperiode 2020-2024 een [Vlaamse Randfonds](#) op om de specifieke uitdagingen voor de 19 gemeenten in de Rand rond Brussel aan te pakken. Die uitdagingen situeren zich onder meer op het vlak van vergroening, onderwijs, cultuur, welzijn en streekontwikkeling.

Het budget van het Vlaamse Randfonds bedroeg aanvankelijk 20 miljoen euro, maar vanaf 2021 voegde de Vlaamse Regering daar nog jaarlijks 1,5 miljoen euro aan toe. In 2023 kwam er nog een extra recurrent bedrag bij en werd er vanuit het Departement Onderwijs een eenmalig bedrag naar het Randfonds herverdeeld. Het totaal voor deze regeerperiode komt zo op € 30.337.000. De volgende Vlaamse Regering zal beslissen of het Vlaamse Randfonds ook na 2024 blijft bestaan.

Een greep uit de projecten die middelen kregen uit het Vlaamse Randfonds:

- [Ondersteuning van lokale besturen rond Wonen in Eigen Streek door Vlabinvest](#)
- [Ondersteuning van secundaire scholen bij taalbeleid door vzw 'de Rand'](#)
- [IGS Zennevallei Hergist](#)

Het [totale overzicht van de gesubsidieerde projecten](#) vindt u terug op de website Vlaamse Rand van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

HET FONDS WONEN IN EIGEN STREEK (WIES-FONDS)

Met het [Decreet Wonen in Eigen Streek](#) geeft de Vlaamse overheid de duurste Vlaamse steden en gemeenten een instrument om het voor minder kapitaalkrachtige inwoners makkelijker te maken een betaalbare woning te vinden in hun vertrouwde omgeving.

De [WIES-regeling](#) houdt in dat lokale besturen een gemeentelijk reglement kunnen opstellen om bij grotere vergunningsaanvragen gedurende 9 maanden een deel woningen of kavels voor te behouden voor inwoners met een middeninkomen en met lokale binding. Wanneer de WIES-koper een grond of woning aankoopt, komt de gemeente financieel tussen voor een deel van de grondwaarde.

Het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest kreeg van de Vlaamse Regering de opdracht om [lokale besturen administratief en financieel te ondersteunen bij de implementatie van WIES](#). Het ontving daarvoor een subsidie van 5 miljoen euro uit het Vlaamse Randfonds.

Lokale besturen uit het arrondissement Halle-Vilvoorde die voor WIES in aanmerking komen, kunnen bij Vlabinvest terecht voor inhoudelijke ondersteuning rond bv. de opmaak van een gemeentelijk WIES-reglement, een WIES-register, een authentieke akte met WIES, ...

De 19 gemeenten van de Vlaamse Rand kunnen daarnaast ook financiële ondersteuning krijgen via het WIES-fonds. Dat fonds bedraagt 4.500.000 euro en is bedoeld om een deel van de gemeentelijke tussenkomst in het grondaandeel op te vangen. Dankzij het fonds kan Vlabinvest de helft van die tussenkomst voor zijn rekening nemen en dat tot maximum € 1.000.000 per project. Het WIES-fonds is een rollend fonds: bij verkoop van de WIES-woning vloeien de middelen terug naar het fonds.

Voor meer info kan u contact opnemen met Vlabinvest via info@vlabinvest.be.

IMPULSSUBSIDIES VLAAMSE RAND

Met de [impulssubsidies Vlaamse Rand](#) stimuleert de Vlaamse overheid lokale besturen, verenigingen en organisaties in de Rand om werk te maken van vernieuwende projecten die de sociale cohesie bevorderen en het Nederlands versterken. De impulssubsidie wordt eenmalig toegekend aan vernieuwende projecten met een maximale looptijd van 3 jaar. Elk jaar zijn er 3 subsidierondes met als uiterste indiendata 1 februari, 1 mei en 1 oktober.

Enkele voorbeelden van projecten die recent een impulssubsidie Vlaamse Rand kregen²:

- Kunstacademie met divers publiek zet in op Nederlands
- Voetbal met oog voor taal en verbinding
- Schrijfwedstrijd voor Nederlandstalige én anderstalige kinderen uit de lagere school

Het [totale overzicht van de gesubsidieerde projecten](#) vindt u terug op de website Vlaamse Rand van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

SUBSIDIES VOOR VERENIGINGEN IN DE 6 FACILITEITENGEMEENTEN

Met de [subsidie voor verenigingen in de 6 faciliteitengemeenten](#) geeft de Vlaamse overheid het Nederlandstalige verenigingsleven in de faciliteitengemeenten een duwtje in de rug. De subsidie is bedoeld voor activiteiten die ertoe bijdragen dat Vlamingen zich er meer thuis voelen en die er de zichtbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap vergroten. Verenigingen kunnen de subsidie het hele jaar door aanvragen.

U vindt [het totale overzicht van gesubsidieerde projecten](#) op de website Vlaamse Rand van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

SUBSIDIE TAALSTIMULERING NEDERLANDS

De provincie Vlaams-Brabant heeft een [subsidielijns voor projecten die anderstalige inwoners stimuleren om Nederlands te leren](#). Lokale besturen, feitelijke verenigingen, vzw's en scholen kunnen de subsidie het hele jaar door aanvragen. De [inspiratiegids taalstimulerende projecten](#) geeft een goed beeld van welke projecten in aanmerking komen.

SUBSIDIE 'FEEST VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP' IN DE 6 FACILITEITENGEMEENTEN

De provincie Vlaams-Brabant kent ook een subsidie toe voor evenementen die georganiseerd worden in de 6 faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand onder de noemer '[Feest van de Vlaamse Gemeenschap](#)'. Het evenement moet plaatsvinden in de periode van 20 juni tot 20 juli. De subsidie is bedoeld voor lokale besturen, feitelijke verenigingen, vzw's en/of scholen.

² Meer details over deze projecten vindt u terug in deel III van deze beleidswijzer.

IV.2. Inhoudelijke ondersteuning

In dit onderdeel maakt u kennis met een aantal mogelijke partners die hun werking (al dan niet deels) toespitsen op deze regio³:

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR – TEAM VLAAMSE RAND

Het [team Vlaamse Rand](#) van het Agentschap Binnenlands Bestuur coördineert het beleid van de Vlaamse Regering in de 19 gemeenten van de Rand. Dat beleid wil het groene en Vlaamse karakter van de regio versterken.

Concreet behandelt het team Vlaamse Rand de aanvragen voor impulssubsidies, voor subsidies aan verenigingen in de 6 faciliteitengemeenten en voor financiële ondersteuning vanuit het Vlaamse Randfonds. Het kent ook werkingsmiddelen toe aan een aantal prioritaire partners in de Rand: vzw 'de Rand', Ring, BRIO en Felix Art & Eco Museum. Daarnaast verdeelt het de [Randuitcheques](#): cheques waarvan anderstaligen die Nederlands leren in de Rand gebruik kunnen maken om te proeven van het lokale cultuuraanbod.

Het team reikt bovendien inhoudelijke beleidsondersteuning aan in de vorm van thematische inspiratiedagen en gerichte campagnes. Het staat in voor de organisatie van het jaarlijkse colloquium 'Stand van de Rand', dat het Randbeleid van de Vlaamse overheid tastbaar maakt voor een breed publiek van lokale mandatarissen en andere belanghebbenden. Met het coördinatieplatform 'Stand van de Rand' bewaakt het team dan weer de ambtelijke afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen die de Vlaamse Rand aanbelangen. Per legislatuur nodigt het team de lokale besturen in de Rand uit voor een gespreksronde om voeling te houden met de noden die bij hen leven.

³ Deze opsomming is niet exhaustief. Suggesties voor aanvullingen zijn welkom via rand@vlaanderen.be.

VZW 'DE RAND'

[Vzw 'de Rand'](#) is een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) van de Vlaamse overheid dat werd opgericht om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand te ondersteunen. De vzw zet in op taalpromotie Nederlands en op gemeenschapsvorming. Dat doet ze onder meer via:

- de 7 gemeenschapscentra die ze beheert;
- de ondersteuning van lokale besturen, verenigingen en andere partners in het omgaan met de talendiversiteit en het inzetten van het Nederlands als verbindende taal en als oefenkans;
- gemeenschapsvormende publicaties, zoals RandKrant en de gemeenschapskranten in de 6 faciliteitengemeenten van de Rand;
- gerichte evenementen zoals de Gordel.

Concreet kan u als lokaal bestuur uit de Vlaamse Rand een beroep doen op vzw 'de Rand' voor ondersteuning bij het opzetten van een lokaal taalpromotiebeleid via de domeinen jeugd, sport, cultuur, onderwijs, Nederlands oefenen en 'Heerlijk Helder'. Vzw 'de Rand' versterkt lokale besturen, scholen, verenigingen, organisaties en andere partners in het bieden van leer- en oefenkansen Nederlands voor volwassenen, jongeren, tieners en kinderen. Daartoe ontwikkelt de vzw tips, methodieken en materialen, én begeleidt ze workshops, coaching en trajecten op maat.

Gespreid over het jaar ontwikkelt vzw 'de Rand' een gratis open vormingsaanbod voor professionals en voor vrijwilligers. Daarnaast kan elke organisatie info en cijfers opvragen met betrekking tot de demografische evoluties in de 19 randgemeenten met een klemtoon op taal, diversiteit en socio-economische status. Vzw 'de Rand' neemt ook het secretariaat op van de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen: een platform ter ondersteuning van de Vlaamse schepenen, gemeenteraadsleden en OCMW-raadsleden uit de 6 faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand.

AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Het [Agentschap Integratie en Inburgering \(AgII\)](#) werkt rond samenleven en taal, inburgering en oriëntering naar taallessen Nederlands. Als extern verzelfstandigd agentschap (EVA) van de Vlaamse overheid zet het zich in voor een samenleving waarin herkomst geen beslissende rol speelt. Het AgII ondersteunt lokale besturen, organisaties en burgers in het omgaan met de gevolgen van migratie. Het biedt inburgeringstrajecten aan voor nieuwkomers en verwijst anderstaligen door naar lessen en oefenkansen Nederlands. Het maakt daarnaast ook cijferanalyses, helpt taaldrempels weg te werken en geeft tips en vormingen voor een toegankelijke dienstverlening. Bovendien beschikt het Agentschap over een dienst sociaal tolken en vertalen en verleent het juridisch advies aan organisaties, voorzieningen en besturen.

Het AgII en vzw 'de Rand' hebben een gemeenschappelijke ambitie voor de Vlaamse Rand: het samenleven versterken met het Nederlands als verbindende taal. Dat doen ze door lokale besturen te ondersteunen in hun regierol rond lokaal integratie- en taal(promotie) beleid. Uitgangspunten daarbij zijn de maximale participatie van burgers, het verbinden van gemeenschappen en het toegankelijk maken van dienstverlening.

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

De cel Vlaams karakter van de [provincie Vlaams-Brabant](#) neemt en ondersteunt initiatieven die meer en betere oefenkansen Nederlands creëren. Zo werkt de cel aan een betere Nederlandse taalbeheersing en een betere integratie van anderstaligen in de Vlaamse Rand en de hele provincie. Het aanbod bestaat onder meer uit begeleidingstrajecten, lesmaterialen, subsidies en ondersteuning op maat van specifieke projecten.

STEUNPUNT TAALWETWIJZER

Het taalgebruik in België is in principe vrij, maar in een beperkt aantal domeinen is die taalvrijheid ingeperkt. Zo bijvoorbeeld in bestuurszaken, gerechtszaken en in het onderwijs. Het [Steunpunt Taalwetwijzer](#) van het Agentschap Binnenlands Bestuur maakt u wegwijs in de regelgeving. Op de website vindt u per thema de belangrijkste principes en een overzicht van veelgestelde vragen. Heeft u zelf een andere vraag die verband houdt met de taalwetgeving? Dan kan u rechtstreeks contact opnemen met de Taalwetwijzer.

VLABINVEST

Het autonoom provinciebedrijf [Vlabinvest](#) heeft een tweeledige opdracht. Enerzijds biedt Vlabinvest Wonen betaalbare kavels, huur- en koopwoningen aan in de Vlaamse Rand rond Brussel. Dat maakt het voor mensen met een klein tot middelgroot inkomen makkelijker om in hun buurt te blijven wonen. Anderzijds draagt Vlabinvest Zorg bij aan het wegwerken van de zorgachterstand in de regio door subsidies uit te keren aan zorgactoren die investeren in infrastructuur.

Eind 2023 kreeg Vlabinvest de bijkomende opdracht om [lokale besturen administratief en financieel te ondersteunen bij de implementatie van WIES](#). Het ontving daarvoor een subsidie van 5 miljoen euro uit het Vlaamse Randfonds. Lokale besturen uit het arrondissement Halle-Vilvoorde die voor WIES in aanmerking komen, kunnen bij Vlabinvest terecht voor inhoudelijke ondersteuning rond bv. de opmaak van een gemeentelijk WIES-reglement, een WIES-register, een authentieke akte met WIES, ... De 19 gemeenten van de Vlaamse Rand kunnen daarnaast ook financiële ondersteuning krijgen via het WIES-fonds. Dat fonds bedraagt 4.500.000 euro en is bedoeld om een deel van de gemeentelijke tussenkomst in het grondaandeel op te vangen (zie IV.1. Financiële ondersteuning – Het fonds Wonen in Eigen Streek).

RING

Begin 2024 koos tv-zender RINGtv voor de nieuwe naam 'Ring' om zo het crossmediale karakter van zijn werking te benadrukken. Als regionaal televisiekanaal van Halle-Vilvoorde brengt Ring naast nieuws en sport regelmatig reeksen of documentaires die inzoomen op de actualiteit, de geschiedenis of de toeristische troeven van de brede Vlaamse Rand. Zo komen er in de korte, wekelijkse reportages van [Over de Rand](#) tal van boeiende initiatieven en evenementen aan bod. Wie zich inschrijft op de nieuwsbrief van Ring, krijgt dagelijks een handige update van het laatste nieuws en een voorsmaakje van de uitzendingen.

TOEKOMSTFORUM HALLE-VILVOORDE

Het [Toekomstforum Halle-Vilvoorde](#) is een samenwerkingsplatform dat bovenlokale problematieken wil aanpakken en zo de levenskwaliteit in Halle-Vilvoorde wil verhogen op het vlak van onder meer werken, mobiliteit, cultuur en taal. Tegelijk wil het Toekomstforum de belangen van de gemeenten van Halle-Vilvoorde behartigen ten aanzien van andere instanties. Centraal in de werking staan het burgemeestersoverleg en de verschillende werkgroepen rond thema's als integratie, onderwijs, mobiliteit en ruimtelijke ordening. Een stuurgroep van burgemeesters en provinciaal gedeputeerden neemt de leiding van het Toekomstforum op zich.

HAVILAND

Als streekintercommunale voor het arrondissement Halle-Vilvoorde ondersteunt [Haviland](#) de aangesloten lokale besturen bij de uitvoering van hun bestuurstaken. Doel is om de sociale, economische en ecologische ontwikkeling van de streek te bevorderen. Dat kan gaan over heel zichtbare zaken zoals bouwprojecten en infrastructuurwerken, maar ook bijvoorbeeld over maatschappelijk relevante thema's zoals milieu, preventie en noodinterventieplanning, groepsaankopen, en nog veel meer.

Zo nam Haviland samen met vzw 'de Rand' het initiatief om een organisatienetwerk op te starten rond het participatietraject voor nieuwkomers in de regio. Dat participatietraject vormt de 4de pijler binnen het inburgeringstraject van nieuwkomers en geeft hen de kans om hun sociaal netwerk te versterken en hun Nederlands te oefenen. Het initiatief kadert in een oproep van de Vlaamse overheid naar regionale organisatienetwerken, waaraan ook middelen van het [Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie](#) (AMIF) gekoppeld zijn.

Interessant om weten is ook dat Haviland een 'subsidioloog' in dienst heeft die de relevante subsidiemogelijkheden voor lokale besturen in de regio opvolgt. Ongeveer maandelijks stuurt hij een 'subsidieflash' uit met het laatste subsidienieuws. Ook lokale besturen die strikt genomen niet onder het werkingsgebied van Haviland vallen, kunnen gratis op de subsidieflash abonneren. Lokale besturen die aangesloten zijn bij Haviland, kunnen daarnaast ook een beroep doen op de subsidioloog voor ondersteuning bij het uitwerken van een subsidiedossier.

PIN VZW

[PIN vzw](#) wil mensen met een migratieachtergrond volwaardig laten participeren aan de maatschappij en gaat met dat doel partnerschappen aan met lokale besturen. Daarbij schakelen ze toeliders in: ervaringsdeskundige brugfiguren die nieuwe inwoners ontvangen en betrekken en zo het samenleven in de gemeente bevorderen. In de Vlaamse Rand doen verschillende lokale besturen een beroep op PIN om onthaalgesprekken te voeren met nieuwe inwoners, om de brug te maken tussen ouders en leerkrachten op school, of om kinderen en jongeren de weg te wijzen naar het vrijetijdsaanbod.

GROEP INTRO

[Groep INTRO](#) maakt werk van persoonlijke groei en dit binnen 6 domeinen: maatwerk, werk, school, vrije tijd, buurt en justitie. Wie binnen die domeinen een afstand tot de samenleving ervaart, kan bij Groep INTRO terecht voor opleiding en begeleiding. Ook bedrijven, onderwijsprofessionals, jeugdwerkers en openbare besturen kunnen een beroep doen op de expertise van Groep INTRO. In de Vlaamse Rand werken verschillende lokale besturen samen met Groep Intro op het vlak van buurtwerk of van oefenkansen Nederlands.

AVANSA HALLE-VILVOORDE

[Avansa](#) creëert een breed gamma aan leerrijke praktijken voor volwassenen en streeft zo naar een duurzame en inclusieve maatschappij. De vzw bundelt haar krachten waar mogelijk met die van organisaties, burgerinitiatieven, steden en gemeenten, ... In Halle-Vilvoorde trekt Avansa onder meer het project [WijKeuken](#), dat mensen bij elkaar brengt om samen te koken en te eten. Onder de noemer [Café Combinne](#) organiseert Avansa ook praatgroepen Nederlands.

VVSG

De [VVSG](#) is belangenbehartiger, kennisdeler en netwerkbouwer van en voor de lokale besturen. Ze ondersteunt en versterkt lokale besturen met onder meer advies, vormingen, publicaties en communicatie. Ze brengt lokale besturen en hun partners samen en zorgt voor een kruisbestuiving van kennis en goede praktijken. Bovendien vertegenwoordigt en verdedigt de VVSG de belangen van lokale besturen in tal van strategische beleidsdossiers.

Speciaal voor lokale mandatarissen lanceerde de VVSG in 2023 de deelwebsite '[Aan de slag als mandataris](#)'. De site is opgebouwd op maat van elk type mandaat en bevat voor elk mandaat o.a. informatie over het mandaat zelf en het statuut, de bestuurlijke organisatie van het lokaal bestuur, de werking van het college/de gemeenteraad/andere organen, alsook een groot aantal vrij te gebruiken modellen. Ook [mandatarissen in de randgemeenten en Voeren](#) vinden er informatie op hun maat terug.

De VVSG biedt daarnaast onder meer een [praktijkendatabank rond samenleven in diversiteit](#) aan. U vindt er heel wat voorbeelden terug van hoe lokale besturen ervoor zorgen dat iedereen zich thuis voelt in de gemeente.